

סוטה כב - א

עניין: שכר פסיעות א'

מהר"ל נתיב העבודה פ"ה

פסיעתך ונותן לך שכר. כבר התבאר לפני זה הליכת בית הכנסת הוא החיים הגמורים. ומה שאמר בדבר הזה בפרט דהיינו התפלה שהקדוש ברוך הוא מונה פסיעתך. וכך אמרו בגמרא (סוטה כ"ב ע"א) שיש ללכת אל בית הכנסת שהוא יותר רחוק מן האדם מפני שהוא נוטל שכר פסיעות. ויראה כי אין הדין הזה גבי סוכה שאם יש לו שתי סוכות האחת קרובה והאחת רחוקה שאין לו לילך אל הסוכה הרחוקה בשביל שהוא נוטל שכר פסיעות, כי אם גבי בית הכנסת אמרו וכדאמר הכתוב אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי וגו' מזוזות פתחי. וזה כי השם יתברך מצוי בבית הכנסת כמו שאמרו ז"ל (מגילה כ"ט ע"א) כי בית הכנסת הוא מקדש מעט ולכך השם יתברך מצוי בבית הכנסת, ולפיכך כאשר הולך לבית הכנסת הוא נמשך אל השם יתברך להיות לו דביקות בו יתברך. וידוע כי המתנועע אל דבר הוא דביקות גמור עם המתנועע יותר ממי שהוא קרוב לו כבר, כי המתנועע אל דבר הרי אינו עמו ועם כל זה הוא הולך אליו וזהו דביקות וחבור גמור, ודבר זה בארנו למעלה גם כן. ולכך אמר שהקדוש ברוך הוא מונה פסיעתך כי אף פסיעה אחת יותר רחוק הקדוש ברוך הוא מונה כי הכל הוא לפי התנועה יש לו דביקות בו יתברך כי אם הולך מרחוק הרי זה מורה דביקות גמור בו יתברך לכך הולך מרחוק. ואמר גם כן שלא יהיה

פחד יצחק ראש השנה מאמר ה'

ג. ובכדי לעמוד על מהלך הדברים יש לנו להקדים דבריו של המהר"ל בספר הנתיבות על הך דמבואר בגמרא דההולך אל בית הכנסת הרחוק יקבל שכר פסיעות על המרחק אף על פי שיש לו בית הכנסת קרוב לביתו. וכתב על זה המהר"ל דמי שיש לו שתי סוכות והולך לסוכה הרחוקה אינו משתכר בהליכתו להרחוקה. והסברת דבר זה באה בלשונו של המהר"ל בקיצור נמרץ, "מפני שהשי"ת מצוי בבית הכנסת ולכן דוקא בבית הכנסת אמרו כן כי ההולך לבית הכנסת נמשך הוא אחרי השי"ת". ולנו אין הדברים הקצרים מספיקים להבהרת ענין זה. אלא דהדברים הללו בנויים הם על יסודה של ההבדלה בין התוכן של קרבת אלקים בעבודת ה' בכלל והתוכן של קרבת אלקים בעבודת התפילה בפרט. כי בעוד אשר המצב של קרבת אלקים דעבודה בכלל, נוצר על ידי קיומם של המצוות הנה מצות התפילה מתקיימת על ידי יצירת המצב של קרבת אלקים. ורואים אנו דבר זה מכמה הלכות בדיני התפילה כי לכמה דברים כל זמן שלא עקר את רגליו הרי הוא כעומד באמצע התפלה. ולשון הפוסקים בזה דעדיין עומד לפני המלך מיקרי. והלא ברי הוא כי לאחר שפסק פומיה מתפילה נגמרה מצותו ובכל זאת הרי הוא עומד לפני המלך עדיין, בודאי דלא יצויר ככהאי גוונא בשאר מצוות. והיינו כמבואר לעיל דקרבת אלקים דשאר מצוות בקיומן היא גנוזה מה שאין כן בתפילה דהויא מצד עצמה מעשה של קרבת אלקים ועל כן צריכים אנו לפעולה מיוחדת כגון עקירת הרגלים לבטל מצב זה של קרבת אלקים הנוצר על ידי מעשה התפילה. ובדברי חכמים נקרא דבר זה בלשון נפטר מרבו.

דבשעה שאנו דנים לענין קיום מצות תפילה לא הוי אלא הכשר מצוה וכגון ההולך למול את בנו אבל מכל מקום לענין הליכה למקום של קרבת אלקים ההליכה בעצמה הויא מעשה של התקרבות. וזה הוא שחלק המהר"ל דההולך לסוכה רחוקה אינו משתכר בהליכתו אף על גב דההולך לבית הכנסת רחוק נוטל שכר פסיעות יתירות משום דההולך אל בית הכנסת, "נמשך אחר השי"ת". והיינו כנ"ל דמכיון דההליכה לסוכה אינה אלא עצה לקיום המצוה ממילא מכיון דיש לו סוכה יותר קרובה הרי כל הפסיעות היתירות אינם אלא פסיעות של רשות, מה שאין כן בההולך לבית הכנסת דעצם ההליכה הויא מעשה המשכה אחר השי"ת, לא נתבטלה צורתה של המשכה זו על ידי זה שהיתה לו עצה למנוע את עצמו מפרחה יתירה.

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON